

پایه :	۴	موضوع :	فقه ۲
تاریخ :	۹۲/۰۶/۰۲	ساعت :	۱۰:۳۰

نام کتاب: المعنه الدمشقیه، از کتاب صوم تا کتاب متابر

لطفاً به همه سؤالات تستی و ۸ سوال تشریفی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه، به سوال آخر نمره داده نمی شود (تستی ۱ و تشریفی ۲ نمره)

تستی

۱. الکافر الحربی بعد الدعاء إلى الاسلام و إمتناعه ...
 أ. يجب قتاله حتى يُسلم أو يُقتل ■
 ب. يجب قتاله و لا يُقبلُ منه الاسلام بعده □
 ج. يجب قتاله حتى يُسلم أو يُقتل أو يُعطى الجزية □
 د. لا يجب قتاله إلّا أن یبغی □
۲. لو نذر الحج و اطلق ... و لو قيّد نذره بحجة الاسلام ...
 أ. بطل النذر - بطل النذر □
 ب. كفت المرّة - فالنذر باطل □
 ج. يجب عليه تعيين نوع الحج - فهي واحدة □
 د. كفت المرّة - فهي واحدة ■
۳. اذا رجع الشاهدان عن الشهادة ...
 أ. قبل الحكم إمتنع الحكم و بعد الحكم ينقض الحكم □
 ب. لم ينقض الحكم مطلقاً □
 ج. ينقض الحكم مطلقاً إن كان مالاً □
 د. قبل الحكم إمتنع الحكم و بعد الحكم لم ينقض الحكم إن كان مالاً ■
۴. کدام گزینه در مورد تحمل شهادت، صحیح است؟
 أ. واجب کفایی است برای هر کسی که اهلیت شهادت را دارد ■
 ب. مستحب است برای هر کسی که اهلیت شهادت را دارد □
 ج. واجب عینی است برای هر کسی که اهلیت شهادت را دارد □
 د. مستحب است برای همه مسلمانانی که شاهد قضیه بوده اند □

تشریحی

* الامر بالمعروف و النهی عن المنکر واجباً عقلاً لأنّهما لطف و هو واجب علی مقتضى قواعد العدل و لا یلزم من ذلك وجوبهما علی الله تعالى اللّازم منه خلاف الواقع إن قام به او الاخلال بحکمته تعالى إن لم یقم لاستلزام القيام به علی هذا الوجه الاجاء الممتنع فی التکلیف. ۳۳/۲

۱. اشکال و جواب مذکور را توضیح دهید.

عده ای که امر به معروف و نهی از منکر را فقط شرعی می دانند بر دلیل عقلی مزبور اشکال کرده اند که اگر این کار به حکم عقل و از باب لطف واجب باشد چون احکام عقلیه تخصیص بردار نیست پس باید امر به معروف و نهی از منکر بر خود خدا هم واجب باشد و اگر خداوند این کار را انجام دهد پس نباید هیچ طاعتی ترک شده و هیچ حرامی اتیان گردد در حالی که در خارج این چنین نیست اگر هم خداوند این کار را انجام ندهد با وجود آن که بر او واجب است پس اخلال به حکمتش واقع شده است و هیچ کدام درست نیست. شهید جواب می دهد که به معنایی که شما گفتید لازم اش الجاء و اضطرار است و این ممتنع است در تکلیف زیرا چیزی که متعلق تکلیف قرار می گیرد باید از افعال اختیاری مکلفین باشد نه این که جبر باشد.

* قيل من تزوج امرأة فی عدّتها فارقتها و کفر بخمسة أصوع دقیقاً و مستنده رواية ابی بصیر عن ابی عبدالله (علیه السلام) و فی الروایة تصریح بالعالم و اطلق الاکثر و لا حجة فی لفظ الکفارة علی اختصاصها بالعالم. ۴۸-۴۹/۲

۲. أ. ضمن بیان کفاره ازدواج با زنی که در عدّه است، توضیح دهید مراد از «فی الروایة تصریح بالعالم و اطلق الاکثر» چیست؟ ب. جمله «لا حجة فی لفظ الکفارة...» اشاره به چه مطلبی دارد؟

أ. کفاره اش پنج صاع آرد است (هر صاع مساوی با ۳ کیلو گندم). جمله مزبور بیان می کند که در این روایت، این کفاره مخصوص کسی شمرده شده که عالم (به در عدّه بودن آن زن) باشد در حالی که اکثر فقهاء، به طور مطلق این حکم را بیان کرده اند و فرقی بین عالم و جاهل

نگذاشته‌اند. ب. اشاره به این دارد که بعضی خواسته‌اند از واژه کفارہ چنین استفاده کنند که حکم، مربوط به عالم است و شامل جاهل نمی‌شود زیرا بر جاهل که اصلاً کفارہ‌ای نیست. اما مرحوم شهید می‌فرماید: این دلیل نمی‌شود؛ زیرا چه بسا در مورد جاهل کفارہ هست.

۳. قرآن در طواف را توضیح داده، حکم آن در هریک از طواف واجب و مستحب را بنویسید. ۱/۵۱۱

القرآن بین اسبوعین بحیث لا یجعل بینهما تراخياً وقد یطلق علی الزیادة عن العدد مطلقاً (مبطل فی طواف الفریضة ولا بأس به فی النافلة).

* وأقله مرة فی کل عام لقوله تعالی: «فإذا انسلخ الأشهر الحرم فاقتلوا المشرکین» أوجب بعد انسلخها الجهاد وجعله شرطاً. ۲/۱۰ (ع: ۲ د: ۲)

۴. چگونه می‌توان به وسیله آیه مذکور استدلال کرد هر سال جهاد واجب است؟ ب. چرا تکرار جهاد در یک سال واجب نیست؟

أ. إن الله تعالی قید الوجوب بانسلخ الأشهر الحرم (وجعل انسلخ الأشهر الحرم شرطاً لوجوب الجهاد) فیجب الجهاد کلما وقع الشرط.

ب. ولا یتکرر بذلك بقية العام لعدم إفادة مطلق الأمر التکرار.

* إذا بات بمنی لیلین جاز له النفر فی الثانی عشر بعد الزوال إن کان قد اتقى الصيد والنساء و فی الحاق مقدمات الجماع و باقی المحرمات المتعلقة بهن

وجه و هل یفرق فیہ بین العامد و غیره؟ أوجه؛ ثالثها الفرق بین الصيد و النساء لثبوت الکفارة فیہ مطلقاً دون غیره. ۵۴۷-۵۴۸/۱

۵. أ. منظور از «اتقى الصيد» و «باقی المحرمات المتعلقة بهن» چیست؟ ب. وجه سوم را به همراه دلیل آن توضیح دهید.

أ. اتقى الصيد: صید نکرده باشد در حال احرامش (عدم قتله). باقی المحرمات: محرمات دیگری غیر از جماع و مقدمات جماع که بر محرم

حرام است مثل: عقد کردن زن. ب. وجه سوم این است که بگوییم در شکار، غیر عامد هم مانند عامد است اما در جماع، عامد با غیر عامد

فرق می‌کند و برای غیر عامد نیز نفر در روز دوازدهم جایز است؛ زیرا وقتی به کفارات صید نگاه می‌کنیم می‌بینیم در باب صید بر هر کسی

که حیوانی را بکشد، چه عامد و چه غیر عامد، کفارہ لازم است اما در غیر صید - از بقية محرمات بر محرم - بین عامد و غیر عامد فرق است.

* یحرم صوم الصمت بأن ینوی الصوم ساکناً فإنه محرّم فی شرعنا لا الصوم ساکناً بدون جعله وصفاً للصوم بالنیة. ۲۰۱

۳. فرق «ینوی الصوم ساکناً» که حرام است با «لا الصوم ساکناً» که حرام نیست را توضیح دهید.

در صورت اول سکوت در هنگام نیت جزء صوم قرار گرفته که صوم مقید به سکوت را نیت کرده و این قسم حرام است ولی در صورت

دوم صوم مقید به سکوت قصد نشده بلکه به نحو مطلق قصد شده ولی در حال روزه سکوت اختیار کرده است و این قسم حرام نیست.

* ینبغی تتابع الصوم الواجب إلّا أربعة: النذر المطلق و ما فی معناه و قضاء الصوم الواجب مطلقاً و جزاء الصيد و السبعة فی بدل الهدی. ۴۱۶/۱

۷. أ. منظور از «النذر المطلق و ما فی معناه»، و معنای «مطلقاً» را بنویسید. ب. «جزاء الصيد» و «السبعة فی بدل الهدی» را توضیح دهید.

أ. نذر مطلق یعنی نذری که در آن شرط نکرده روزه را پی در پی بگیرد. ما فی معناه: عهد و یمین.

مطلقاً: هر روزه واجب حتی اگر قضای ماه رمضان باشد. ب. جزاء الصيد: روزه‌هایی که به عنوان کفارۀ صید در حال احرام می‌گیرد.

السبعة: هفت روز از ده روز روزه‌ای که بجای قربانی در حج می‌گیرد.

* لو تداعیا ما فی أیدیہما حلّفا کل واحد منهما علی نفی استحقاق الآخر و اقتسماه بالسویة. ۱۰۱/۲

۸. فرع فقهی فوق را که درباره تعارض دعوی است، توضیح دهید.

یعنی اگر دو نفر ادعا کنند مالی را که در تصرف هر دوی آنها است و هر دو مجموع آن مال را ادعا کنند هر کدام از آنها قسم می‌خورد که

دیگری استحقاقی نسبت به آن مال ندارد و بعد از قسم، مال را بین هر دو به طور مساوی تقسیم می‌کنیم.

* یشترط فی صحت الاعتکاف الصوم و إن لم یکن لأجله فلا یصح إلّا من مکلف یصح منه الصوم فی زمان یصح صومه. ۴۲۷/۲

۹. أ. منظور از «و إن لم یکن لأجله» چیست؟ ب. با قید «فی زمان یصح صومه» چه مواردی خارج می‌شود؟

أ. یعنی حتی اگر روزه را به قصد روزه مستحبی یا روزه واجب و برای غیر نیت اعتکاف گرفته باشد، صحیح است. ب. مواردی خارج می‌-

شود که روزه در آن زمان صحیح نیست مثل عیدین.